

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-404

18.10.2019

Прем'єр-міністру України

ГОНЧАРУКУ О.В.

Шановний Олексію Валерійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Фролова П. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 18 жовтня 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

Д. РАЗУМКОВ

404

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

ФРОЛОВ Павло Валерійович

01008, м. Київ, вул. М. Грушевського 5

№ 122-8-зп

16 жовтня 2019 року

**Прем'єр-міністру України
ГОНЧАРУКУ О.В.**

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо вжиття заходів з підготовки і проведення
Всеукраїнського перепису населення та реалізації
механізму електронного перепису населення в Україні*

Шановний Олексію Валерійовичу!

Як відомо, однією з нагальних проблем планування і прогнозування соціально-економічного розвитку суспільства і держави є чітке розуміння кількісних і якісних параметрів тих ресурсів, які є в їх розпорядженні. В умовах глобалістичної цивілізації основним ресурсом суспільства, яке сповідує людиноцентричну парадигму розвитку, є людський ресурс. У цьому сенсі важко переоцінити важливість верифікованого знання про кількість населення України. Адже це знання безпосередньо впливає на податкоспроможність держави, планування бюджетної політики, реалізацію державою соціальних виплат тощо. Кількість населення відображає стан та доступність медичних послуг, є показником здоров'я нації, успішності її економічного, соціального й гуманітарного розвитку.

Між тим, як відомо сучасне демографічне становище України чи не найгірше за останні 20 років. Народжуваність падає, а за смертністю Україна в лідерах Європи. Стрімко зростає кількість українців, які назавжди полишають батьківщину. Україна входить до п'яти держав за скороченням населення відповідно до рейтингу на підставі даних ООН. З-поміж європейських країн

гірші показники мають лише Болгарія, Латвія, Молдова та Хорватія. За прогнозом ООН, до 2050 року населення України може скоротитися ще на 18%.

Водночас, єдиний перепис населення незалежної України відбувся ще у грудні 2001 року. Згідно з його результатами, в Україні налічувалося 48,457 млн. жителів. Новий перепис спочатку планували провести у 2012 році, але його перенесли тричі: на 2013-й, 2016-й і 2020 рік.

Тривала (з 2001 року) відсутність нового Всеукраїнського перепису була пов'язана з браком розуміння державною владою України наукової та практичної цінності такої інформації для розвитку України. Між тим, за рекомендаціями ООН, відповідні переписи в межах національних держав варто проводити принаймні раз на десять років. У 2010-х роках такі переписи не провели лише дві великі країни світу – Україна і Судан.

Правовою основою Всеукраїнського перепису населення є Конституція України, Закон України "Про державну статистику", Закон України «Про всеукраїнський перепис населення», законодавство України про інформацію та інформатизацію, інші нормативно-правові акти, а також чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Зокрема, відповідно до частини другої статті 3 Закону України «Про Всеукраїнський перепис населення» підставою для проведення Перепису населення є рішення Кабінету Міністрів України, яке приймається не пізніше ніж за 3 роки до його початку.

Згідно з Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1323-р заплановано проведення такого перепису наприкінці 2020 року. Очікується, що результати Всеукраїнського перепису населення 2020 року стануть надійною базою для інформаційного забезпечення прогнозування і управління соціально-економічним розвитком України, включаючи планування та реалізацію бюджетного процесу, здійснення виваженої соціально-демографічної політики, регулювання міграційних процесів, наукових розробок.

Метою проведення перепису населення є одержання об'єктивної інформації про зміни, які відбулися в соціально-економічному житті та устрої держави з часу попереднього перепису; створення інформаційної бази демографічних та соціально-економічних даних щодо чисельності населення, його розподілу за статтю та віком; національного, мовного, сімейного складу; громадянством; рівнем освіти; джерелами засобів існування; зайнятості; міграційної активності; житлових умов населення тощо в країні загалом та за всіма її адміністративно-територіальними одиницями. Черговий перепис населення має надати актуалізовані дані щодо чисельності та складу населення країни, його основних соціально-демографічних характеристик.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 липня 2018 року № 504-р Уряд прийняв рішення щодо проведення пробного перепису населення. Пробний перепис населення — один з основних етапів підготовки до проведення Всеукраїнського перепису населення, необхідність проведення якого визначена Законом України «Про Всеукраїнський перепис населення» та Принципами і Рекомендаціями ООН щодо переписів населення та житлового фонду. У ході зазначеного перепису будуть опрацьовані та апробовані: проекти Програми Всеукраїнського перепису населення 2020 року та переписного інструментарію; методи проведення перепису населення; основні організаційні заходи його здійснення; проект Концепції технології оброблення даних перепису населення. Пробний перепис населення буде проведений у грудні 2019 року в Оболонському районі м. Києва та Бородянському районі Київської області з використанням інноваційних технологій збирання даних про населення.

Відповідно до Указу Президента України «Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг» від 29.07.2019 року №558/2019 Кабінетові Міністрів України було доручено опрацювати питання щодо можливості запровадження електронного перепису населення.

Як заявив прем'єр-міністр України О.В. Гончарук, представляючи Програму діяльності Уряду на найближчі п'ять років, електронний перепис населення України може бути проведено вже до кінця 2019 року. «У нас дуже багато фейкової інформації в наших реєстрах. Ми ... шукаємо можливість цього року провести так званий електронний перепис населення», - зазначив він. Водночас, зрозуміло, що запровадження електронного перепису населення потребує істотних змін як нормативно-правової бази, так і вжиття відповідних організаційних заходів органами виконавчої влади.

Проведення Всеукраїнського перепису населення — надзвичайно відповідальний крок органів державної влади, які мають діяти відповідно до вимог законодавства. У цьому контексті неприпустимим є спроби порушення законодавства при проведенні такого перепису, а так само проведення фейкових переписів населення. Так, наприклад, у своєму Звіті за 14.10.2019 року спостерігачі місії ОБСЄ виявили факти проведення перепису населення на непідконтрольних Україні районів Донецької області. Так, у центрі перепису населення, розташованому в навчальному закладі в Горлівці, три жінки та два чоловіки, які проводили перепис, повідомили Місії, що люди, які збирають дані для цього, пройшли навчання, і що їм видавалися буклети з інструкціями. Поруч з іншим подібним закладом у Горлівці чотири жінки повідомили Місії, що перепис населення був добре проанонсований в ЗМІ, і що місцеві мешканці також отримували SMS-повідомлення.

Вочевидь, Всеукраїнський перепис населення має бути проведений на всій території України, у тому числі на територіях, які натеper визнані тимчасово окупованими. У зв'язку з цим постає питання про сутність тих заходів, які вживатимуть (повинні вжити) органи державної влади в межах своєї компетенції щодо забезпечення повсюдності та законності Всеукраїнського перепису населення, запланованого на 2020 рік.

З огляду на вищевикладене та на підставі статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу повідомити про заплановані, вжиті та такі, що здійснюються, заходи Кабінету Міністрів України та підпорядкованих йому міністерств, інших центральних органів виконавчої влади з підготовки і проведення всеукраїнського перепису населення у 2020 році та поінформувати про можливість і строки запровадження електронного перепису населення в Україні.

Відповідь за результатами розгляду цього депутатського запиту прошу надати у строки, встановлені законодавством.

З повагою,

П.В. ФРОЛОВ
(посв. № 122)